

Někteří zaměstnanci se okrádají o peníze a možnost odejít do penze dřív. Poradíme, jak výhody využít

GABRIELA HÁJKOVÁ Včera Doba čtení: 8 minut

PŘIDEJTE NÁZOR

Autor: Depositphotos

Někteří zaměstnanci rizikových profesí se sami obírají o peníze, které by jim umožnili jít do penze dřív. Získat výhodu je přitom snadné.

Přidat mezi oblíbené zdroje na Googlu

Řada zaměstnanců z rizikových profesí nevyužívá benefit, který jim od letošního roku přiznal stát. Řeč je o povinném příspěvku do třetího pilíře, který musí zaměstnavatelé poskytovat svým lidem **na pracovištích s přítomností rizik kategorie III, pokud jejich pozice obnáší velkou celkovou fyzickou zátěž, vibrace, zátěž teplem a zátěž chladem** (podle statistik se tyto podmínky týkají cca 108 tis. Kč zaměstnanců, přičemž nejčastěji je riziko spojené s fyzickou zátěží, ať už v logistice, zdravotnictví či sociálních službách).

Okrádají se tak o peníze, které jim buď mohou vylepšit finanční bilanci v důchodu nebo o možnost odejít díky nim do penze dříve prostřednictvím tzv. předdůchodu. Přitom dostat se k těmto penězům navíc je velice jednoduché.

Kdo má nárok a kolik to dělá

Na povinný příspěvek **ve výši 4 % z vyměřovacího základu nad rámec své výplaty** mají nárok zaměstnanci, jejichž práci ovlivňuje některé z výše uvedených rizik, **pokud v daném měsíci odpracují alespoň 3 směny rizikové práce** (tzn., že vykonávají rizikovou práci po převážnou část

dané směny).

Aby zaměstnanci mohli příspěvek dostat, musí **mít sjednaný nějaký produkt spoření na důchod ze třetího pilíře** (buď ještě z minulosti penzijní připojištění, které už nyní nejde sjednat, nebo doplňkové penzijní spoření) a **musí svého zaměstnavatele písemně informovat o tom, že o příspěvek mají zájem** (v písemnosti by měli uvést, u které penzijní společnosti produkt mají, účet, kam jim příspěvek posílat, a další údaje pro jeho úhradu (variabilní symbol, číslo smlouvy apod.). Zaměstnavatel je musí o nároku povinně informovat, jinak mu hrozí pokuta do 200 tis. Kč. Pokud by porušil přímo povinnost placení příspěvku, může dostat pokutu až ve výši 2 mil. Kč

Přečtěte si také:

Sněmovna schválila spoření na penzi pro další náročné profese s některými novinkami. Oč jde?

Připomeňme také, že možnost odejít do penze dříve se týká profesí s přítomností rizik čtvrté a třetí kategorie, přičemž pro každou skupinu platí jiná pravidla, ač tomu tak původně být nemělo. Zaměstnancům ze čtvrté kategorie zaměstnavatelé povinně posílají na důchodové pojištění více prostředků s tím, že se tím postupně „předplatí“ možnost předčasného odchodu do penze bez sankce.

Při schvalování ve Sněmovně pak bylo kvůli pozměňovacímu návrhu narychlo z pravidel vyjmuta skupina zaměstnanců v profesích se třetí kategorií rizik, pro které byl později vymyšlen jiný systém, a to zmíněná povinnost zaměstnavatelů odvádět příspěvek do třetího pilíře.

Přečtěte si také:

Dřívější odchod do penze je nakonec schválený pro méně lidí z náročných profesí. Ostatní vyřeší další zákon

Podle zástupců zaměstnavatelů ale byla pravidla pro profese spadající do třetí kategorie rizik schválena příliš narychlo a bez širší potřebné diskuse, což nyní zaměstnavatelům v praxi působí řadu obtíží.

Zaměstnavatelé raději přiznají příspěvek více lidem, než zkoumat kdo má přesně nárok

Ze šetření Unie zaměstnavatelských svazů ČR (UZS ČR) a KB Penzijní společnosti vyplynulo, že i když většina oslovených firem už příspěvky na penzi v minulosti svým lidem vyplácela (77,8 %) a nejde tak často o zavádění úplně nového benefitu, zákonná povinnost pro ně přesto představuje poměrně výraznou administrativní zátěž. Zejména kvůli nutnosti přesně hlídat, komu a za jakých podmínek nárok na příspěvek vzniká. Kromě toho se zaměstnavatelé potýkají s řadou nejistot ohledně výkladu zákonných pravidel.

Jiří Horecký, prezident UZS ČR uvedl, že zaměstnavatelé například někdy raději vyplácí příspěvek více lidem, než aby zdlouhavě zjišťovali, v kolika směnách u nich za měsíc převažovala riziková práce. U některých profesí je navíc složité to v praxi vůbec stanovit. Zaměstnavatelé poukazují i na

to, že by jim v implementaci nové povinnosti pomohlo, kdyby od státu měly k dispozici metodiky a doporučení, aby věděli přesněji, jak některé procesy nastavit nebo si vyjasnili výklad zákonem stanovených pravidel.

“První zkušenosti zaměstnavatelů ukazují, že zavedení povinného příspěvku není jen otázkou peněz. Firmy musí správně určit okruh zaměstnanců, sledovat nárok, vést evidenci, upravit mzdové procesy a vše srozumitelně vysvětlit lidem. Pokud má příspěvek skutečně plnit svůj účel, potřebujeme jasná pravidla a praktickou metodickou podporu,” zdůraznil šéf Unie zaměstnavatelů s tím, zaměstnavatelé musí posuzovat rizikové faktory, ověřovat splnění podmínek a průběžně evidovat skutečnosti, které mají na vznik nároku vliv. *“U části firem se zároveň ukázalo, že zaměstnávají pracovníky v rizikové kategorii, ale ne vždy v režimu, který nárok na povinný příspěvek zakládá.”*

Někteří překvapivě možnost získat peníze navíc nevyužívají

Adaptace na nová pravidla však nejsou jediným problémem, který se změnami souvisí. Poměrně překvapivé je zjištění, že někteří zaměstnanci svůj nárok na to získat od firmy peníze navíc, nevyužívají. 22 % oslovených firem uvedlo, že příspěvek zatím neuplatnila více než polovina pracovníků, kteří na něj mají nárok. Podle zaměstnavatelů za tím může být pasivita, nedostatek informací, administrativní náročnost procesu nebo skutečnost, že zaměstnanec nemá sjednané penzijní spoření.

To je s podivem, protože zaměstnavatel má povinnost své lidi o nároku informovat. Následně jen stačí, aby mu zaměstnanec písemně oznámil svůj zájem příspěvek čerpat a uvedl základní informace o své smlouvě ve třetím pilíři (může jít o staré penzijní připojištění nebo novější doplňkové penzijní spoření), kterou má většina lidí v e-mailové schránce, v online rozhraní dané penzijní společnosti nebo na papírové smlouvě. Pokud ještě ve třetím pilíři nespoří, je nutné si sjednat doplňkové penzijní spoření, což je otázka patnácti minut strávených na počítači nebo chvílky na pobočce společnosti, kde lze produkt [nějaké penzijní společnosti](#) sjednat. I pokud si zaměstnanci ve třetím pilíři ze svého na důchod spořit nechtějí, stačí jim posílat stovku měsíčně, aby jim na účtu mohly přibývat peníze od zaměstnavatele, které na ulici jen tak nenajdou.

Navíc pokud by prostředky nepoužili na předdůchod, získají přilepšení k důchodu nebo po nich aspoň peníze zdědí jejich potomci.

Přečtěte si také:

Penzijní fondy jsou za rok 2026 v plusu, jejich výnosy však ukrajují vysoké poplatky

Za stovku měsíčně přes milion k důchodu navíc

KB Penzijní společnost vyčíslila na modelovém příkladu, kolik může získat k důchodu navíc mladý zaměstnanec, který si založí spoření ve třetím pilíři a bude si tam ze svého posílat právě jen pouhou stovku.

Pokud bude spořit od 25 let po tři dekády v akciovém fondu, kam by mu zaměstnavatel posílal každý měsíc ona 4 % (v modelovém příkladu jde o částku 1500 Kč), získá za svých celkově vložených 36 000 Kč výslednou částku ve výši 1 244 653 Kč s tím, že 540 tis. Kč z ní představují úločky od zaměstnavatele a 668 653 Kč je získané zhodnocení v akciovém fondu při předpokládaném výnosu 5,8 % ročně.

Výsledná částka v praxi samozřejmě záleží na délce spoření, na zvolené investiční strategii a výši úločky majitele účtu i zaměstnavatele. Penzijní společnosti ale mají na svých webech kalkulačky, kde si lze orientační výši cílové částky spočítat.

Nárok by měl vzniknout dalším lidem..

Nárok na příspěvek ze třetího pilíře by měl do budoucna pravděpodobně vzniknout i dalším zaměstnancům, ministr práce Aleš Juchelka avizoval, že chce nárok vztáhnout i na další profese.

“Záměrem vlády je rozšířit okruh náročných profesí, u nichž stát uzná zvýšenou zátěž práce a odpovídající nároky na zaměstnance. Konkrétní vymezení profesí a případné úpravy jednotlivých kategorií rizik však budou předmětem odborné debaty se sociálními partnery,” uvedlo pro Měšec.cz před časem ministerstvo práce.

Zástupci zaměstnavatelů v tom vidí příležitost vést se státem diskusi o možnosti zpřesnění nastavených pravidel a zjednodušení procesů. Nebyli by proti ani kdyby se měla pravidla pro třetí a čtvrtou kategorii rizik sjednotit, aby byl výsledný systém co nejjednodušší.

Stát nyní získá podle Horeckého z Jednotného měsíčního hlášení cenné informace z praxe o tom, jaké profese mají jakou pracovní úrazovost, pracovní neschopnost nebo nemoci z povolání apod. Na základě těchto dat bude podle něj možné lépe vyhodnotit, které profese jsou opravdu rizikové.

Ministerstva už začínají na toto téma vést diskuse, ale nic konkrétního zatím na stole není. *“V současnosti probíhají v rámci Rady hospodářské a sociální dohody a dalších orgánů diskuse o celkovém řešení důchodového věku tzv. náročných profesí. Zároveň v této věci na MPSV vznikla pracovní skupina. Vzniklé diskuze však zatím nevyústily v jednoznačný závěr, a proto v tuto chvíli nelze předjímat konkrétní parametry případných budoucích úprav,”* řekla nám Gabriela Krušinová z tiskového oddělení Ministerstva financí, které je garantem legislativní úpravy, jež zavádí povinný příspěvek zaměstnavatele.

Zřízení pracovní skupiny potvrdilo i ministerstvo práce: *“Úkolem pracovní skupiny bude připravit doporučení pro ministra práce a sociálních věcí. První jednání je předběžně plánováno na září”.*

...otázkou je, kdy to bude

Horecký se však nedomnívá, že je možné systém pravidel zjednodušit, zkvalitnit a rozšířit na další profese v původním avizovaném termínu (Juchelka v minulosti odhadoval účinnost změn týkajících se rizikových profesí na červen 2028). Například i proto, že se počítalo s validními daty z Jednotného měsíčního hlášení zaměstnavatele (JMHZ) už začátkem letošního podzimu. Systém však vykazuje nedostatky, které se podle něj odráží i do kvality dat. *“Nepovažuji za reálné, že koncem prvního čtvrtletí 2027 budeme mít na základě dat hotovou debatu nad okruhem těch lidí.”*

Navíc definice okruhu lidí je jedna věc, ale pak se chceme bavit ještě o tom systému, aby nebyl dvojkolejný, aby byl jednodušší a nedokážu si představit, že za tři, čtyři měsíce jsme schopni vymyslet nový systém, který bude dobře fungovat". Účinnost změn se tak podle něj zpozdí.

Šetření Unie zaměstnavatelů a KB Penzijní společnosti proběhlo mezi zaměstnavateli, kterých se nová povinnost přímo nebo potenciálně týká. Základ průzkumu tvořilo 54 vyplněných online dotazníků, doplněných o telefonické oslovení dalších 122 firem, přičemž respondenti evidovali celkem 2472 zaměstnanců, kterým podle jejich vyhodnocení vznikl nárok na příspěvek do třetího pilíře. Nejvíce byly ve vzorku zastoupeny firmy z výroby, stavebnictví, zemědělství, dopravy a služeb.